

§4. Elemente de procedură

Procedura de soluționare este aceeași cu cea reglementată pentru controlul de constituționalitate a regulamentelor Parlamentului.

Secțiunea a 7-a. Soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial [art. 146 lit. d) teza I din Constituție]

§1. Trăsături

Este vorba despre un control de constituționalitate *a posteriori*, concret, indirect, pe cale de excepție.

Excepția de neconstituționalitate ocupă un loc aparte în sistemul excepțiilor procesuale din dreptul românesc; „prin intermediul ei se realizează un control concret *a posteriori* și, totodată, reglementarea excepției de neconstituționalitate asigură și accesul indirect al persoanelor la justiția constituțională. Deși controlul de constituționalitate a fost gândit ca un control esențialmente obiectiv, excepția de neconstituționalitate îmbină acest caracter al controlului cu interesul subiectiv al protecției drepturilor individuale. Sub aspect procesual, prin excepția de neconstituționalitate se realizează o îmbinare între mijloacele specifice de apărare din dreptul procesual și instrumentele specifice dreptului constituțional și controlului constituționalității legilor”^[1].

Pot fi reținute, în acest sens, ca trăsături specifice excepției de neconstituționalitate: caracterul de ordine publică (cu consecința că aceasta nu poate fi acoperită și nici nu se poate renunța la soluționarea ei, principiul disponibilității nefiind aplicabil după sesizarea Curții Constituționale); caracterul de chestiune prejudicială (relativă la legitimitatea constituțională a legii aplicabile cauzei în care a fost invocată); caracterul de drept public al procedurii de soluționare (o competență de atribuire exclusivă și cu caracter imperativ).

---

^[1] B. SELEJAN-GUȚAN, *Excepția de neconstituționalitate*, Ed. C.H. Beck, București, 2010, p. 80.

§2. Sesizare. Subiecți

Excepția poate fi ridicată la cererea uneia dintre părți sau, din oficiu, de către instanța de judecată ori de arbitraj comercial. De asemenea, excepția poate fi ridicată de procuror în fața instanței de judecată, în cauzele la care participă.

Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.

§3. Obiect

Obiectul controlului îl constituie o lege sau o ordonanță ori o dispoziție dintr-o lege sau dintr-o ordonanță **în vigoare**, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia. Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.

În legătură cu obiectul controlului, legea configurează o serie de cauze de inadmisibilitate dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale, pe care le vom analiza distinct.

Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 246 din Codul penal din 1969, ale art. 297 alin. (1) din Codul penal și ale art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 517 din 8 iulie 2016

– *extras* –

62. În ceea ce privește conceptul de „*lege*”, Curtea observă că, prin Decizia nr. 146 din 25 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 10 mai 2004, a reținut că acesta are mai multe înțelesuri în funcție de distincția ce operează între criteriul formal sau organic și cel material. Potrivit primului criteriu, legea se

caracterizează ca fiind un act al autorității legiuitoare, ea identificându-se prin organul chemat să o adopte și prin procedura ce trebuie respectată în acest scop. Această concluzie rezultă din coroborarea dispozițiilor art. 61 alin. (1) teza a doua din Constituție, conform căreia „*Parlamentul este [...] unica autoritate legiuitoare a țării*”, cu prevederile art. 76, 77 și 78, potrivit cărora legea adoptată de Parlament este supusă promulgării de către Președintele României și intră în vigoare la trei zile după publicarea ei în Monitorul Oficial al României, Partea I, dacă în conținutul său nu este prevăzută o altă dată ulterioară. Criteriul material are în vedere conținutul reglementării, definindu-se în considerarea obiectului normei, respectiv a naturii relațiilor sociale reglementate. În ceea ce privește ordonanțele Guvernului, Curtea a reținut că, elaborând astfel de acte normative, organul administrativ exercită o competență prin atribuire care, prin natura ei, intră în sfera de competență legislativă a Parlamentului. Prin urmare, ordonanța nu reprezintă o lege în sens formal, ci un act administrativ de domeniul legii, asimilat acesteia prin efectele pe care le produce, respectând sub acest aspect criteriul material. În consecință, întrucât un act juridic normativ, în general, se definește atât prin formă, cât și prin conținut, legea în sens larg, deci cuprinzând și actele asimilate, este rezultatul combinării criteriului formal cu cel material.

63. Astfel, având în vedere jurisprudența sa în materie, Curtea reține că ordonanțele și ordonanțele de urgență ale Guvernului, sub aspect material, conțin norme de reglementare primară, având o forță juridică asimilată cu a legii. Mai mult, Curtea observă că, potrivit art. 115 alin. (3) din Legea fundamentală, „*Dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative*”, iar potrivit alin. (7) al aceluiași articol, ordonanțele de urgență „*cu care Parlamentul a fost sesizat se aprobă sau se resping printr-o lege [...]*”.

§4. Procedura invocării și soluționării excepției de neconstituționalitate

4.1. Aspecte generale

Din coroborarea prevederilor constituționale incidente cu cele ale Legii nr. 47/1992 rezultă că procedura de soluționare a excepțiilor de neconstituționalitate presupune două etape:

– **etapa judecătorească** – etapă prealabilă –, care începe odată cu invocarea excepției de neconstituționalitate în fața instanței judecătorești

sau de arbitraj comercial și se încheie cu sesizarea Curții Constituționale (în situația în care instanța nu respinge ca inadmisibilă excepția, în cazurile expres și limitativ prevăzute de Legea nr. 47/1992);

– **etapa contenciosului constituțional**, care se desfășoară în fața Curții Constituționale, care are ca punct de pornire încheierea de sesizare a Curții Constituționale de către instanța judecătorească sau de arbitraj comercial și se finalizează odată cu adoptarea deciziei Curții.

Se constată, așadar, că, deși competența de soluționare a excepției de neconstituționalitate aparține în mod exclusiv Curții Constituționale, procedura de soluționare a acesteia realizează asocierea instanțelor judecătorești la procesul de control al constituționalității, precum și a persoanelor interesate, respectiv părțile procesului în care excepția este invocată.

4.2. Etapa judecătorească a soluționării excepțiilor de neconstituționalitate

4.2.1. Aspecte generale

S-a arătat^[1] că etapa judecătorească este aceea în care instanțele judecătorești sau de arbitraj comercial sunt în mod deosebit asociate Curții Constituționale în exercitarea controlului de constituționalitate a legilor și ordonanțelor, asociere care se poate face pe trei căi, constând în:

– posibilitatea instanței de a respinge cererea de sesizare a Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate ridicată în fața sa, dacă aceasta nu îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de Legea nr. 47/1992;

– competența acestora de a sesiza Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate ridicată în cauzele ce le sunt deferite;

– posibilitatea instanței de a sesiza ea însăși Curtea cu o excepție de neconstituționalitate invocată din oficiu.

Atunci când instanța invocă din oficiu o excepție de neconstituționalitate, are obligația de a o motiva, iar cât privește excepțiile de neconstituționalitate ridicate de părți sau de Ministerul Public, are obligația de a-și exprima, în încheierea de sesizare, opinia asupra acesteia.

---

^[1] B. SELEJAN-GUȚAN, *Asocierea instanțelor judecătorești la controlul constituționalității legilor în cadrul procedurii invocării și soluționării excepției de neconstituționalitate*, în Revista de drept public nr. 1/2003, pp. 47 și urm.

4.2.2. *Obligația instanței de a sesiza Curtea Constituțională*

Potrivit art. 29 din Legea nr. 47/1992: „(1) *Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.*

(2) *Excepția poate fi ridicată la cererea uneia dintre părți sau, din oficiu, de către instanța de judecată ori de arbitraj comercial. De asemenea, excepția poate fi ridicată de procuror în fața instanței de judecată, în cauzele la care participă.*

(3) *Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale.*

(4) *Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare. Odată cu încheierea de sesizare, instanța de judecată va trimite Curții Constituționale și numele părților din proces cuprinzând datele necesare pentru îndeplinirea procedurii de citare a acestora.*

(5) *Dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară prevederilor alin. (1), (2) sau (3), instanța respinge printr-o încheiere motivată cererea de sesizare a Curții Constituționale. Încheierea poate fi atacată numai cu recurs la instanța imediat superioară, în termen de 48 de ore de la pronunțare. Recursul se judecă în termen de 3 zile”.*

Față de normele citate, rezultă că instanța are obligația de a sesiza Curtea Constituțională ori de câte ori în fața acesteia se ridică o excepție de neconstituționalitate. Instanța constituie **un prim filtru legal**, întrucât sesizarea Curții Constituționale se va face numai atunci când excepția de neconstituționalitate îndeplinește cerințele prevăzute de lege. Rolul de filtru al instanței de judecată sau de arbitraj comercial se manifestă însă numai în ceea ce privește cauzele de inadmisibilitate prevăzute de lege, altfel spus, refuzul de a sesiza Curtea Constituțională nu poate fi motivat decât de existența unei cauze de inadmisibilitate, iar împotriva încheierii prin care se respinge cererea de sesizare a Curții pe acest motiv este deschisă calea de atac a recursului, legea stabilind un termen scurt în acest sens (48 de ore de la pronunțare), precum și judecarea lui cu celeritate (în termen de 3 zile).

Încheierea prin care instanța sesizează Curtea Constituțională pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate nu este supusă niciunei căi de atac. S-a arătat în acest sens că rațiunea legiuitorului a fost aceea că eventuala eroare a judecătorului *a quo* în admiterea cererii de sesizare a instanței constituționale poate fi corectată de către judecătorul *ad quem* cu ocazia soluționării excepției de neconstituționalitate^[1].

Cât privește **cauzele de inadmisibilitate**, pe care le vom dezvolta într-un capitol distinct, considerăm că se impune o interpretare strictă a acestora, în sensul limitării instanței numai la cele care sunt expres și limitativ prevăzute de lege, fără a interfera cu activitatea Curții Constituționale, cum ar fi aprecierea asupra competenței instanței de contencios constituțional de a soluționa o excepție de neconstituționalitate, raportată la motivarea autorului excepției. Astfel, de exemplu, cu încălcarea dispozițiilor constituționale și legale de referință, într-o cauză soluționată de Tribunalul București, Secția penală, s-a respins cererea de sesizare a Curții Constituționale cu motivarea că „*susținerile apărătorului în motivarea excepției de neconstituționalitate țin de fondul cauzei, iar aprecierea asupra previzibilității normei, alegerea sancțiunii aplicabile, incriminării sau nu a unei anumite conduite nu este de competența instanței de contencios constituțional. Faptul că în jurisprudența sa Curtea Constituțională și-a depășit atribuțiile și a făcut aprecieri în unele decizii de speță cu privire la previzibilitatea unor norme sau legalitatea unor probe în cadrul unui proces penal aflat pe rol nu poate duce la orientarea către o altă soluție, respectiv cea de admitere a cererii de sesizare a Curții Constituționale. Faptul că, în urma modificărilor din anul 2010, admiterea cererii de sesizare a Curții Constituționale nu mai duce la suspendarea procesului penal nu înseamnă că instanța în fața căreia se invocă excepțiile de neconstituționalitate trebuie să se transforme într-un simplu instrument de sesizare a Curții Constituționale, fără să mai filtreze cererile de sesizare prin prisma motivelor acestora*”. Considerăm că este o situație în care instanța de judecată a încălcat competența Curții Constituționale, pronunțându-se, practic, asupra temeiniciei excepției de neconstituționalitate, iar nu asupra admisibilității acesteia. De altfel, împotriva acestei încheieri a fost formulat recurs, care a fost admis, încheierea a fost casată și, rejudecând, instanța de

---

[1] M. FODOR, *Aspecte privind invocarea excepției de neconstituționalitate, soluționarea cererii de sesizare a Curții Constituționale și regimul juridic al încheierii pronunțate asupra acestei cereri*, în Revista română de drept privat nr. 6/2007, pp. 47-64.

recurs a constatat îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a excepției de neconstituționalitate formulate^[1].

În același sens este și jurisprudența constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în care s-a reținut că, în materia sesizării instanței de contencios constituțional, instanța are competența limitată de a verifica îndeplinirea condițiilor de admisibilitate, fără a verifica temeinicia excepției și fără a adăuga alte condiții de admisibilitate, cum ar fi respectarea termenului rezonabil al fazei de judecată sau motivarea temeiniciei excepției de neconstituționalitate^[2].

Așadar, judecarea și soluționarea cererii de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate sunt de competența instanței judecătorești sau de arbitraj comercial în fața căreia aceasta este formulată, iar soluționarea excepției de neconstituționalitate este de competența exclusivă a Curții Constituționale. Dialogul între judecătorul *a quo* și judecătorul *ad quem* se desfășoară în limita și cu respectarea competenței fiecăruia dintre aceștia și numai în acest cadru se realizează asocierea instanțelor judecătorești la realizarea controlului de constituționalitate.

Decizia nr. 1058 din 16 septembrie 2010

referitoare la excepția de neconstituționalitate a
dispozițiilor art. 29 alin. (6) din Legea nr. 47/1992 privind
organizarea și funcționarea Curții Constituționale

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 662 din 27 septembrie 2010

– extras –

44. Procedura de selectare doar a acelor excepții de neconstituționalitate care, potrivit legii, pot face obiectul controlului de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională, unica autoritate de jurisdicție constituțională, nu face posibilă respingerea sau admiterea excepției de neconstituționalitate de către instanța judecătorească, ci doar pronunțarea în situațiile date asupra oportunității sesizării Curții Constituționale.

^[1] F.C. PLOPEANU, *Infracțiunea de abuz de piață. Sesizarea Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate. Limitele dreptului de apreciere a instanței penale în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, cu notă critică*, în *Pandectele Române* nr. 1/2011, pp. 225-232.

^[2] *Ibidem*, cu referire la Deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală, nr. 3422/2008, nr. 2287/2008 și nr. 2497/2009.

Decizia nr. 755 din 12 mai 2009

referitoare la excepția de neconstituționalitate
a dispozițiilor art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și
funcționarea Curții Constituționale

**Monitorul Oficial al României,
Partea I, nr. 516 din 28 iulie 2009**

– extras –

Instanța de judecată are rol de filtru al excepției de neconstituționalitate ridicate de părți, având obligația de a le respinge ca inadmisibile pe cele care nu îndeplinesc cerințele legii. Condițiile pe care o excepție de neconstituționalitate trebuie să le îndeplinească pentru a fi admisibilă sunt strict prevăzute de lege, astfel că instanța de judecată nu poate respinge ca inadmisibilă excepția pentru alte motive decât cele limitativ enumerate. În acest sens trebuie interpretat și rolul instanței de a se pronunța asupra oportunității sesizării instanței de contencios constituțional. Astfel, în exercitarea rolului său de filtru, instanța nu poate respinge excepția de neconstituționalitate pe motive ce țin de temeinicia sau netemeinicia acesteia, suprapunându-se astfel competenței instanței de contencios constituțional, ci doar cu privire la motive ce țin strict de îndeplinirea condițiilor de admisibilitate. În plus, în anumite situații, instanța este cea mai în măsură să aprecieze asupra condițiilor de admisibilitate, așa cum este legătura care trebuie să existe între textele de lege criticate și fondul cauzei.

Decizia nr. 1383 din 26 octombrie 2010

referitoare la excepția de neconstituționalitate a
prevederilor art. 29 alin. (6)^[1] din Legea nr. 47/1992 privind
organizarea și funcționarea Curții Constituționale

**Monitorul Oficial al României,
Partea I, nr. 822 din 9 decembrie 2010**

– extras –

Instanța de judecată în fața căreia s-a invocat o excepție de neconstituționalitate (judecătorul *a quo*) nu analizează constituționalitatea dispozițiilor de lege criticate, adică nu examinează conformitatea

^[1] În prezent, art. 29 alin. (5).

acestora cu prevederi sau principii din Legea fundamentală, ci doar constată dacă sunt îndeplinite cerințele prevăzute de lege, situație în care sesizarea Curții Constituționale (judecătorul *ad quem*) cu excepția de neconstituționalitate invocată este obligatorie. În cazul în care constată că nu sunt îndeplinite cerințele prevăzute de lege, excepția de neconstituționalitate fiind astfel inadmisibilă, instanța de judecată va respinge cererea de sesizare a Curții Constituționale. Prin urmare, în niciun caz instanța de judecată nu soluționează excepția de neconstituționalitate.

4.2.3. Obligația instanței de judecată de a-și exprima opinia asupra excepției de neconstituționalitate invocate

Textul de lege care reglementează această obligație a instanței de judecată, și anume art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, a format, între altele, obiectul unei excepții de neconstituționalitate ridicate de Avocatul Poporului^[1]. Astfel, Avocatul Poporului a susținut că obligația instanței judecătorești de a-și exprima opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate invocată poate fi interpretată „ca o antepunțare cu privire la constituționalitatea dispozițiilor legale ce urmează a fi supuse controlului de constituționalitate realizat de Curtea Constituțională”, ceea ce, în opinia sa, „vine în conflict cu independența și imparțialitatea judecătorilor și este contrară literei și spiritului prevederilor art. 124 din Constituție”. În opinia Avocatului Poporului, nu este de conceput ca instanțele judecătorești să aibă o practică diferită cu privire la obligația legală de a-și exprima opinia asupra excepției de neconstituționalitate invocate. În argumentarea sesizării de neconstituționalitate, autorul excepției a considerat, de asemenea, că, în cazul în care instanța de judecată nu ar întocmi încheierea de sesizare a Curții în forma prevăzută de lege, orice demers al Curții Constituționale „ar avea drept consecință ignorarea prevederilor constituționale și ale legii [sale – *n.n.*] organice”. Totodată, s-a apreciat de către Avocatul Poporului că dispozițiile legale criticate sunt contrare art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece, prin neexprimarea opiniei instanței de judecată, Curtea Constituțională ar fi în imposibilitate să își aducă la îndeplinire menirea sa constituțională și legală, de garant al supremației Constituției, calitate ce îi este conferită de art. 142 din Legea fundamentală. De asemenea, a

---

[1] Decizia nr. 353 din 29 iunie 2005 (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 693 din 2 august 2005).

mai precizat că dispozițiile legale criticate „afectează dreptul părților la un proces echitabil, consacrat de art. 21 alin. (3) din Constituție, și contravine prevederilor art. 24 din Constituție”, întrucât Curtea Constituțională, în lipsa opiniei instanței de judecată, „ar fi împiedicată să abordeze fondul conflictului de constituționalitate și să se pronunțe prin decizie asupra excepției de neconstituționalitate invocate de autor”.

Din examinarea comparativă a dispozițiilor legale criticate și a prevederilor Constituției care sunt invocate în susținerea excepției, Curtea a constatat că nu există nicio incompatibilitate între textul de lege criticat și dispozițiile constituționale invocate. Dimpotrivă, formularea de către instanța de judecată a opiniei cu privire la excepția de neconstituționalitate constituie o formă de exprimare a legăturii ce trebuie să existe între judecătorul *a quo* și judecătorul *ad quem* în procesul de soluționare a excepției sau, altfel spus, între judecătorul instanței investite cu judecarea procesului și cel al instanței de contencios constituțional care judecă excepția de neconstituționalitate ridicată în fața primei instanțe.

Și în doctrină s-a exprimat aceeași opinie, întrucât „constituționalitatea este o problemă de drept public, ea nu impietează asupra independenței judecătorului”^[1].

Decizia nr. 353 din 29 iunie 2005

cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului, referitoare la dispozițiile art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 693 din 2 august 2005

– extras –

Din examinarea comparativă a dispozițiilor legale criticate și a prevederilor Constituției care sunt invocate în susținerea excepției, Curtea constată că nu există nicio incompatibilitate între textul de lege criticat și dispozițiile constituționale invocate.

Dimpotrivă, formularea de către instanța de judecată a opiniei cu privire la excepția de neconstituționalitate constituie o formă de

^[1] I. MURARU, *Avocatul Poporului și controlul de constituționalitate*, în Revista română de drept privat nr. 1/2010, pp. 121-142.

exprimare a legăturii ce trebuie să existe între judecătorul „*a quo*” și judecătorul „*ad quem*” în procesul de soluționare a excepției sau, altfel spus, între judecătorul instanței investite cu judecarea procesului și cel al instanței de contencios constituțional care judecă excepția de neconstituționalitate ridicată în fața primei instanțe.

Curtea observă că, așa cum rezultă din conținutul dispozițiilor art. 29 alin. (1)-(3) și alin. (6)^[1] din Legea nr. 47/1992, această legătură este mult mai manifestă, întrucât, în aplicarea textelor menționate, instanța judecătorească, judecătorul „*a quo*”, are chiar un rol de filtru al excepției de neconstituționalitate ridicate de părți, având obligația să respingă ca inadmisibile excepțiile de neconstituționalitate care nu îndeplinesc cerințele legii.

În Italia, țară a cărei legislație în materie a constituit principalul model pentru legiuitorul român, acest rol al instanței este și mai pronunțat, instanța judecătorească având posibilitatea de a respinge excepțiile pentru vădită netemeinicie (*manifesta infondatezza*).

În consecință, Curtea Constituțională constată că obligația prevăzută în textul criticat ca instanța să-și prezinte opinia asupra excepției pe care nu ea o judecă nu încalcă nicio dispoziție sau principiu constituțional. Textul de lege a fost conceput, încă din 1992, în ideea ca, alături de președinții celor două Camere ale Parlamentului și de Guvern, care sunt implicați în procesul de legiferare, și instanța, care aplică legea, să-și poată exprima opinia cu privire la excepția prin care este criticată legea aplicabilă în soluționarea litigiului de către instanța judecătorească.

Curtea constată, de asemenea, că, în mod evident, exprimarea opiniei de către instanță asupra excepției de neconstituționalitate nu poate avea semnificația unei antepronunțări interzise instanței de fond de dispozițiile Codului de procedură civilă, de vreme ce nu ea este competentă să soluționeze excepția, această prerogativă de a se pronunța asupra excepției de neconstituționalitate aparținând în exclusivitate Curții Constituționale, conform dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție.

Împrejurarea că unele instanțe judecătorești, din ce în ce mai puține în ultima vreme, nu-și îndeplinesc îndatorirea legală de a-și exprima opinia asupra excepțiilor de neconstituționalitate nu poate constitui un temei pentru constatarea neconstituționalității textului de lege respectiv.

^[1] În prezent, alin. (5).

A accepta punctul de vedere exprimat de Avocatul Poporului ar însemna să se transfere pe seama textului de lege criticate consecințele posibile ale încălcării acestuia de către unele instanțe de judecată, care ignoră o obligație legală privind conținutul încheierii prin care instanța sesizează Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate.

De altfel, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că „lipsa opiniei instanței judecătorești din încheierile de sesizare nu poate opri Curtea să judece cauzele ce i-au fost deduse, deoarece încălcarea de către instanță a obligației de a-și exprima opinia nu poate paraliza exercitarea dreptului conferit de Constituție autorilor excepției, de a o invoca și, în mod corelativ, de a primi soluția rezultată din controlul legii de către Curtea Constituțională” (Decizia nr. 47 din 5 martie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 10 aprilie 1998). De asemenea, prin Decizia nr. 171 din 22 martie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 388 din 9 mai 2005, Curtea a statuat în legătură cu omisiunea instanței de a-și exprima opinia asupra excepției de neconstituționalitate că „lipsa de diligență a autorității publice și culpa sa în îndeplinirea obligațiilor izvorâte din lege nu pot reprezenta un impediment în calea valorificării depline a dreptului la apărare, în speță, pentru sesizarea Curții Constituționale în scopul realizării controlului de constituționalitate a unui text de lege de care depinde soluționarea cauzei”.

4.2.4. Exigențe de ordin formal/regularitatea sesizării Curții Constituționale

4.2.4.1. Sesizarea Curții Constituționale se face printr-o încheiere distinctă

În aplicarea textelor constituționale și legale de referință și pentru a evita practici neunitare în ceea ce privește sesizarea Curții Constituționale de către instanțele judecătorești și de arbitraj comercial, cu consecința întâzierii soluționării cauzelor și chiar a respingerii sesizărilor formulate pentru nerespectarea unor condiții de ordin formal, Plenul Curții Constituționale a statuat, printr-o serie de hotărâri, asupra condițiilor pe care legea le prevede în această privință.

Hotărârea nr. 26 din 16 decembrie 2010
privind actele de sesizare a Curții Constituționale
în temeiul art. 146 lit. d) din Constituție

Monitorul Oficial al României,
Partea I, nr. 870 din 27 decembrie 2010

– extras –

În temeiul art. 146 lit. d) din Constituție, având în vedere dispozițiile:
– art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, potrivit căruia:
„Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare. Odată cu încheierea de sesizare, instanța de judecată va trimite Curții Constituționale și numele părților din proces cuprinzând datele necesare pentru îndeplinirea procedurii de citare a acestora”;

– art. 255^[1] din Codul de procedură civilă, potrivit căror:

„Hotărârile prin care se rezolvă fondul cauzei în prima instanță se numesc «sentințe», iar hotărârile prin care se soluționează apelul, recursul, precum și recursul în interesul legii ori în anulare se numesc «decizii».

Toate celelalte hotărâri date de instanță în cursul judecării se numesc «încheieri»”;

– art. 261^[2] din Codul de procedură civilă, potrivit căror:

„Hotărârea se dă în numele legii și va cuprinde:

- 1. arătarea instanței care a pronunțat-o și numele judecătorilor care au luat parte la judecată;*
- 2. numele, domiciliul sau reședința părților, calitatea în care s-au judecat; numele mandatarilor sau reprezentanților legali și al avocaților;*
- 3. obiectul cererii și susținerile în prescurtare ale părților cu arătarea dovezilor;*
- 4. arătarea concluziilor procurorului;*
- 5. motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, cum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților;*
- 6. dispozitivul;*

[1] În prezent, a se vedea art. 424 din noul Cod de procedură civilă.

[2] În prezent, a se vedea art. 425-427 din noul Cod de procedură civilă.

7. calea de atac și termenul în care se poate exercita;

8. mențiunea că pronunțarea s-a făcut în ședință publică, precum și semnăturile judecătorilor și grefierului”,

precum și faptul că prin dispozitiv trebuie rezolvate toate cererile părților, acesta trebuind să aibă un conținut cât mai complet, să cuprindă elemente clare privind modalitatea de rezolvare a acestor cereri, întinderea drepturilor recunoscute părților și identificarea acestora; constatând că unele instanțe de judecată nu mai procedează la întocmirea unei încheieri distincte de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate, ci, rezolvând acest incident procedural în considerentele încheierii (sentinței, deciziei) de sesizare, continuă judecata, astfel încât în dispozitivul respectivei încheieri (sentințe, decizii) transmise Curții Constituționale sunt consemnate măsurile dispuse pentru următorul termen de judecată sau chiar soluția pronunțată, fără a se mai face vreo mențiune cu privire la sesizarea Curții Constituționale;

constatând că această practică a intervenit ca urmare a abrogării, prin art. I pct. 3 din Legea nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală a României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010, a dispozițiilor alin. (5) al art. 29 din Legea nr. 47/1992, care prevedea obligativitatea suspendării soluționării cauzei până la soluționarea excepției de neconstituționalitate;

întrucât nu există nicio justificare a acestei practici, câtă vreme dispozițiile privitoare la natura juridică și conținutul actului de sesizare a Curții Constituționale, cuprinse în art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, nu au suferit modificări;

având în vedere necesitatea colaborării cu instanțele de judecată în vederea asigurării dreptului părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, concretizată și într-o aplicare corectă a dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată;

pentru a evita pronunțarea unor decizii de respingere a excepțiilor de neconstituționalitate pe considerente formale, ce țin de legalitatea sesizării Curții Constituționale,

Plenul Curții Constituționale adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. Dosarele Curții Constituționale având ca obiect excepții de neconstituționalitate cu privire la care Curtea este sesizată în temeiul art. 146 lit. d) din Constituția României, republicată, se vor constitui numai în baza actului de sesizare constând într-o încheiere distinctă,

care va cuprinde punctele de vedere ale părților și opinia instanței asupra excepției. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților. Dispozitivul încheierii se va referi la soluția instanței cu privire la sesizarea Curții Constituționale.

Art. 2. De la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, actele de sesizare care nu sunt conforme cu dispozițiile legale reținute în această hotărâre vor fi restituite instanțelor de judecată, în vederea îndeplinirii cerințelor prevăzute de lege.

Hotărârea redată anterior a fost comunicată Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție și președinților curților de apel, în considerarea dispozițiilor art. 43 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, potrivit căroră aceștia exercită atribuții de coordonare și control al administrării instanței unde funcționează, precum și a instanțelor din circumscripție.

Practic, prin hotărârea pronunțată, Curtea nu a făcut decât să rețină prevederile legale incidente în materia sesizării sale cu excepția de neconstituționalitate de către instanțele judecătorești sau de arbitraj comercial, subliniind importanța respectării acestora din perspectiva asigurării accesului la justiția constituțională.

4.2.4.2. Constituirea dosarelor având ca obiect excepții de neconstituționalitate

Reținem în acest sens Hotărârea nr. 3 din 9 februarie 2010 privind constituirea și conținutul dosarelor având ca obiect excepții de neconstituționalitate cu privire la care Curtea Constituțională este sesizată în temeiul art. 146 lit. d) din Constituție^[1].

Astfel, în aplicarea art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, constatând existența unei practici diferite a instanțelor de judecată în ceea ce privește sesizarea Curții Constituționale cu soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate în temeiul art. 146 lit. d) din Constituție, în sensul că unele instanțe comunică Curții, odată cu încheierea de sesizare, întregul dosar al cauzei, în timp ce alte instanțe comunică doar încheierea de sesizare, însoțită sau nu, după caz, de alte înscrisuri apreciate ca fiind necesare în soluționarea excepției, transmise fie în original, fie în copie, fie în copie certificată; având în vedere că, în situația în care instanța transmite copia încheierii de sesizare, aceasta se restituie, în vederea

^[1] https://www.ccr.ro/uploads/PDFisiere/h3_10.pdf.

sesizării Curții cu încheierea, în original, însoțită de dosarul cauzei, iar această corespondență suplimentară prealabilă constituirii dosarelor pe rolul Curții Constituționale este de natură să afecteze celeritatea soluționării cauzelor; întrucât aprecierea cu privire la necesitatea comunicării dosarului cauzei revine, potrivit art. 17 alin. (2)^[1] din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, judecătorului-raportor sau Plenului Curții Constituționale, astfel încât nu se impune solicitarea transmiterii dosarelor instanțelor de judecată în etapa prealabilă înregistrării actului de sesizare și constituirii dosarului pe rolul Curții; în scopul evitării dificultăților și cheltuielilor determinate de transmiterea, manipularea, depozitarea și restituirea dosarelor care nu sunt utile, în integralitatea lor, pentru soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate, Plenul Curții Constituționale a adoptat o hotărâre referitoare la conținutul dosarele sale având ca obiect excepții de neconstituționalitate.

Potrivit art. 1 din hotărârea menționată, aceste dosare trebuie să conțină: *„încheierea de sesizare a Curții Constituționale, în original sau în copie certificată, însoțită de cererile autorului excepției și, după caz, de dovezile depuse de părți în dosarul instanței de judecată în sprijinul excepției de neconstituționalitate; încheierea de sesizare motivată cuprinzând susținerile părților, însoțită de dovezile necesare, în cazul în care excepția a fost ridicată din oficiu; lista întocmită de instanța de judecată cuprinzând datele necesare pentru realizarea procedurii de citare a părților”*. Potrivit art. 2 din aceeași hotărâre, *„Documentele comunicate în copie de instanța în fața căreia a fost ridicată excepția vor fi avute în vedere în măsura în care sunt certificate de către instanță prin consemnarea mențiunii «conform cu originalul» pe fiecare filă”*.

Întrucât după constituirea dosarului, cu ocazia cercetării efectuate, există posibilitatea să se constate necesitatea unor lămuriri suplimentare, prin art. 3 din hotărâre s-a prevăzut că, după constituirea dosarului și desemnarea judecătorului-raportor, acesta urmează să aprecieze dacă pentru examinarea excepției este necesar să se solicite dosarul cauzei de la instanța de judecată în fața căreia s-a ridicat excepția.

Hotărârea adoptată a fost comunicată Ministerului Justiției, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și președinților Curților de Apel, în vederea sprijinirii activității Curții Constituționale prin asigurarea transmiterii documentelor și datelor menționate la art. 1, în toate cazurile în care Curtea Constituțională este sesizată cu excepții de neconstituționalitate în temeiul art. 146 lit. d) din Constituție și al art. 29 din Legea nr. 47/1992.

^[1] În prezent, art. 47 alin. (3) din Regulamentul adoptat în 2012.

Ca urmare a eliminării suspendării obligatorii a soluționării cauzelor pe rolul instanțelor de judecată, dosarele cauzelor se transmit doar excepțional Curții Constituționale ori la cererea acesteia.

4.3. Etapa contenciosului constituțional, desfășurată în fața Curții Constituționale

Aspectele de ordin procedural specifice acestei etape sunt prevăzute de legea organică a Curții Constituționale (art. 30-31) și dezvoltate în Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, aprobat prin Hotărârea nr. 6/2012.

Astfel, primind încheierea de sesizare, președintele Curții Constituționale va desemna judecătorul-raportor și o va comunica președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, indicându-le data până la care pot să trimită punctul lor de vedere.

Judecătorul desemnat ca raportor este obligat să ia măsurile necesare pentru administrarea probelor la data judecării. Dacă judecătorul-raportor sau, ulterior, Plenul Curții Constituționale apreciază că este necesar, se va solicita instanței trimiterea dosarului în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate sau a oricărui act, în copie certificată, din dosarul în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate. Judecătorul-raportor, analizând proiectul de raport, punctele de vedere și relațiile cerute, soluțiile din doctrina și jurisprudență română și străină, precum și oricare alt element necesar dezbaterilor, întocmește un raport scris asupra cauzei.

Termenul de judecată se stabilește de președintele Curții Constituționale, potrivit legii. Judecata are loc la termenul stabilit, pe baza actelor cuprinse în dosar, cu înștiințarea părților și a Ministerului Public. Părțile pot fi reprezentate prin avocați cu drept de a pleda la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Curtea Constituțională a stabilit că, odată legal sesizată, aceasta procedează la examinarea constituționalității actului normativ ce i-a fost deferit, procedurii în fața sa nefiindu-i aplicabile dispozițiile din Codul de procedură civilă referitoare la suspendarea, întreruperea sau stingerea procesului. De asemenea, Curtea a statuat că nu este posibilă renunțarea la excepția de neconstituționalitate^[1]. Aceste soluții sunt fundamentate pe caracterul de drept public al procedurii ce se desfășoară în fața Curții Constituționale, care exclude consecințele ce ar decurge din aplicarea principiului disponibilității, aplicabil în dreptul privat.

---

^[1] Decizia nr. 786 din 7 noiembrie 2006 (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 11 din 8 ianuarie 2007).

În această etapă, Curtea Constituțională se pronunță asupra excepției de neconstituționalitate ridicate și motivate în fața instanței de judecată, adică în cadrul procesual, astfel cum rezultă acesta din încheierea de sesizare. În acest sens, într-o jurisprudență constantă, Curtea a statuat că invocarea în susținerea excepției a unor dispoziții constituționale direct în fața Curții, și nu în fața instanței de judecată, contravine art. 10 alin. (2) și art. 29 alin. (1)-(4) din Legea nr. 47/1992, întrucât cadrul procesual specific excepției de neconstituționalitate rezultă din încheierea de sesizare și din motivarea scrisă a autorului, iar aceasta din urmă nu poate fi completată în fața Curții Constituționale cu elemente noi, ce nu au fost puse în discuția părților în fața instanței de judecată^[1].

Din această perspectivă, sunt cu atât mai importante redactarea și motivarea încheierii de sesizare a Curții Constituționale, în sensul reținerii exacte atât în considerente, cât și în dispozitiv a textelor criticate, respectiv, în cadrul considerentelor, a motivării autorului excepției.

Extinderea obiectului excepției de neconstituționalitate se poate realiza numai în condițiile art. 31 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia, „În caz de admitere a excepției, Curtea se va pronunța și asupra constituționalității altor prevederi din actul atacat, de care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate prevederile menționate în sesizare”.

* Interferențe de competențe. Importanța stabilirii clare a obiectului excepției, în conformitate cu voința reală a părții care o invocă

Decizia nr. 244 din 6 aprilie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate
a dispozițiilor art. 145 din Codul de procedură penală

**Monitorul Oficial al României,
Partea I, nr. 529 din 6 iulie 2017**

– extras –

15. Potrivit actului de sesizare, obiectul excepției de neconstituționalitate cu care Curtea a fost investită îl reprezintă dispozițiile art. 140 alin. (7) din Codul de procedură penală, care au următorul conținut: „Încheierea

^[1] Decizia nr. 1313 din 4 octombrie 2011 (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012); Decizia nr. 169 din 20 martie 2014 (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 397 din 29 mai 2014).

prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra măsurilor de supraveghere tehnică nu este supusă căilor de atac”.

16. În ceea ce privește stabilirea obiectului excepției de neconstituționalitate, Curtea constată că, în jurisprudența sa, a statuat cu valoare de principiu că, în exercitarea controlului de constituționalitate, instanța de contencios constituțional trebuie să țină cont de voința reală a părții care a ridicat excepția de neconstituționalitate, în caz contrar, Curtea ar fi ținută de un criteriu procedural strict formal, respectiv indicarea formală de către autorul excepției a textului legal criticat (în acest sens, Decizia nr. 775 din 7 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1006 din 18 decembrie 2006; Decizia nr. 297 din 27 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 309 din 9 mai 2012).

17. Totodată, Curtea reține că, prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, s-a pronunțat în sensul eliminării unei condiții procedurale pur formale, respectiv cerința ca textul criticat să fie în vigoare, care împiedică realizarea finalității controlului de constituționalitate, respectiv asigurarea supremației Constituției. Or, determinarea obiectului excepției de neconstituționalitate este o operațiune care, pe lângă existența unor condiționări formale inerente ce incumbă în sarcina autorului acesteia, poate necesita și o apreciere obiectivă a Curții Constituționale, având în vedere finalitatea urmărită de autor prin ridicarea excepției. O atare concepție se impune tocmai datorită caracterului concret al controlului de constituționalitate exercitat pe cale de excepție (Decizia nr. 297 din 27 martie 2012, precitată).

18. Având în vedere aceste aspecte, Curtea constată că, din analiza dispozițiilor relative la măsurile de supraveghere tehnică, respectiv art. 138-146 din Codul de procedură penală, reiese că dispunerea acestor măsuri cunoaște mai multe etape procedurale succesive, distincte, după cum urmează: emiterea de către judecătorul de drepturi și libertăți a mandatului de supraveghere tehnică (art. 140) sau confirmarea de către judecătorul de drepturi și libertăți a autorizării măsurii de supraveghere tehnică dispuse de către procuror (art. 141); punerea în executare a mandatului de supraveghere tehnică (art. 142); prelungirea de către judecătorul de drepturi și libertăți a măsurii supravegherii tehnice (art. 144); consemnarea activităților de supraveghere tehnică (art. 143); informarea persoanei supravegheate (art. 145).

19. Astfel, din modul de reglementare a acestor etape procedurale rezultă că legiuitorul a avut în vedere caracterul secret, inerent acestor

măsurii, precum și modul în care acesta se răsfrânge asupra hotărârii judecătorești prin care se dispune măsura supravegherii tehnice, precum și asupra datelor obținute prin această procedură. Caracterul secret al hotărârii judecătorești și al datelor obținute prin această procedură, în sensul inaccesibilității lor publice, se menține până la momentul începerii procedurii în contradictoriu (a se vedea, în acest sens, și Hotărârea din 16 aprilie 2013, pronunțată în cauza *Cășuneanu împotriva României*, paragrafele 83-89). Cu toate acestea, Curtea observă că, potrivit art. 145 alin. (1) din Codul de procedură penală, „După încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează, în scris, în cel mult 10 zile, pe fiecare subiect al unui mandat despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa”. De asemenea, potrivit art. 145 alin. (4) și (5) din același act normativ, procurorul, pentru motivele reglementate la alin. (4), poate să amâne motivat efectuarea informării sau a prezentării suporturilor pe care sunt stocate activitățile de supraveghere tehnică ori a proceselor-verbale de redare, cel mai târziu până la terminarea urmăririi penale sau până la clasarea cauzei.

20. Astfel, din dispozițiile art. 145 din Codul de procedură penală rezultă că, din momentul informării persoanei despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa, caracterul secret al hotărârii judecătorești și al datelor obținute prin această procedură este înlăturat în ceea ce privește subiecții vizați de aceasta. Acest caracter poate fi menținut și față de aceste subiecte, numai cu respectarea dispozițiilor art. 145 alin. (4) și cel mai târziu până la terminarea urmăririi penale sau până la clasarea cauzei. Astfel, cu privire la subiecții vizați de mandatul de supraveghere tehnică, înlăturarea caracterului secret este independentă de începerea procedurii în contradictoriu, putând coincide cu aceasta doar în anumite cazuri.

21. Având în vedere aceste aspecte, Curtea apreciază că analiza îndeplinirii obligației pozitive a statului, în sensul instituirii unui recurs efectiv, nu poate fi raportată la acele etape procedurale din materia supravegherii tehnice care sunt caracterizate de specificul secret pe care aceste măsuri le presupun la momentul respectiv, ci trebuie raportată la momentul procedural care se delimitează de celelalte prin pierderea acestui caracter. Cu alte cuvinte, în contextul etapelor procedurale din materia supravegherii tehnice care sunt caracterizate de specificul secret al acestor măsuri, dispozițiile art. 140 alin. (7) din Codul de procedură penală își găsesc justificarea tocmai prin caracterul anterior relevat. Astfel, Curtea constată că justificarea ce intervine în primele etape procedurale și care determină însăși justețea caracterului

definitiv al încheierii judecătorești este înlăturată chiar de legiuitor în etapa procedurală reglementată de dispozițiile art. 145 din Codul de procedură penală.

22. Așa fiind, Curtea reține că, din analiza criticilor de neconstituționalitate, autorul excepției, precum și instanța de judecată în opinia formulată (a se vedea paragraful 8 al prezentei decizii) au avut în vedere etapa procedurală, care nu este caracterizată de specificul secret al măsurii supravegherii tehnice și care intervine odată cu informarea persoanei supravegheate. Curtea observă că, *mutatis mutandis*, și în ceea ce privește inculpatul, posibilitatea acestuia de a contesta legalitatea măsurilor de supraveghere tehnică este circumscrisă etapei procedurale ce intervine odată cu informarea acestuia, în cazul plângerii împotriva soluției de clasare (după începerea acțiunii penale) sau în procedura de cameră preliminară (după întocmirea rechizitoriului și trimiterea în judecată).

23. Astfel, Curtea reține că intenția autorului excepției a fost de a critica lipsa accesului liber la justiție în etapa procedurală ce intervine odată cu informarea persoanei supravegheate, obiectul excepției trebuind circumscris acestei etape procedurale. Așa fiind, Curtea constată că, în realitate, autorul excepției este nemulțumit de soluția legislativă a art. 145 din Codul de procedură penală, care, în opinia sa, lipsește persoanele interesate de posibilitatea accederii în fața unei instanțe judecătorești.

24. Prin urmare, Curtea constată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 145 din Codul de procedură penală.

Secțiunea a 8-a. Soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate de Avocatul Poporului [art. 146 lit. d) teza a II-a din Constituție]

§1. Trăsături

Este un control ulterior, concret, direct. Se poate vorbi despre un recurs direct la judecătorul constituțional oferit spre exercitare numai Avocatului Poporului, pentru a-și pune în valoare constatările privind incompatibilitatea cu prevederile constituționale a unor dispoziții cuprinse în legi și ordonanțe în vigoare^[1].

^[1] C. DOLDUR, *Controlul de constituționalitate...*, op. cit., www.ccr.ro.